

4^ο ΓΕΛ ΕΥΘΟΣΜΟΥ

Σχ. Έτος: 2023-24

21 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΟΙΗΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: **ΠαιΖΟ...ΠΟΙΗΜΑΤΑ**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ οι ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

των τμημάτων

Γ2 και Γ3

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί:

Ευθύμιος Γάτσος (ΠΕ02)

Αθανασία Τιμπλαλέξη (ΠΕ02)

21 Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

Η Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης αποτελεί μια ελληνική πρωτοβουλία και γιορτάζεται από το 1999 κάθε χρόνο στις 21 Μαρτίου, στην εαρινή ισημερία.

Για αρχή...ένα ποίημα για την ποίηση!

*Ή Ποίηση είναι μιά πόρτα άνοιχτή.
Πολλοί κοιτάζουν μέσα χωρίς να βλέπουν
τίποτα καί προσπερνούνε. Όμως μερικοί
κάτι βλέπουν, τό μάτι τους άρπάζει κάτι
καί μαγεμένοι πηγαίνουνε να μπούν.
Ή πόρτα τότε κλείνει. Χτυπάνε μά κανείς
δέν τούς άνοίγει. Ψάχνουνε γιά τό κλειδί.
Κανείς δεν ξέρει ποιός τό έχει. Άκόμη
καί τή ζωή τους κάποτε χαλάνε μάταια
γυρεύοντας τό μυστικό νά τήν άνοίξουν.
Φτιάχνουν άντικλείδια. Προσπαθούν.
Ή πόρτα δέν άνοίγει πιά. Δέν άνοιξε ποτέ
γιά όσους μπόρεσαν νά ίδούν στό βάθος.
Ίσως τά ποιήματα πού γράφτηκαν
άπό τότε πού ύπάρχει ό κόσμος
είναι μιά άτέλειωτη άρμαθιά άντικλείδια
γιά ν' άνοίξουμε τήν πόρτα τής Ποίησης.*

Μά ή Ποίηση είναι μιά πόρτα άνοιχτή.

Γιώργης Παυλόπουλος, Τα Αντικλείδια, 1998

ΑΣ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ...

Σε κάθε μελοποιημένο ποίημα που θα ακούσεις σήμερα, καλείσαι να βρεις τον ποιητή ή την ποιήτρια που έγραψε τους στίχους. Αν το καταφέρεις, θα έχεις **πέντε** πόντους για το καθένα (**6 X 5 = 30**). Μπορείς να έχεις **έως τρεις** βοήθειες!

1^ο Μελοποιημένο ποίημα: Λέγεται [«Σπασμένο Καράβι»](#) και το τραγουδάει ο Κώστας Καράλης. Ποιος το έγραψε;

Βοήθειες:

α) Έζησε το μεγαλύτερο μέρος του 20ου αιώνα και κατοικούσε σταθερά στη Χαλκίδα.

β) Τα κείμενά του (ποητικά, πεζά, θεατρικά) χαρακτηρίζονται από παραδοξολογίες, απροσδόκητες καταστάσεις και υπερρεαλιστικές εικόνες, γεγονός για το οποίο επικρίθηκε.

γ) Στο σχολικό βιβλίο της Λογοτεχνίας της Β΄ Λυκείου υπάρχει το διήγημά του «Οι τρεις άδειες καρέκλες» που αποτελεί ήπιο δείγμα της ιδιότυπης γραφής του. Σε αυτό ένας πελάτης οδοντιατρείου, ενώ περιμένει την σειρά του, πιάνει κουβέντα με τρεις παράξενες αδελφές για τις οποίες αργότερα μαθαίνει ότι έχουν πνιγεί σε ναυάγιο.

1η Δραστηριότητα: Σίγουρα τα ξέρεις...

Οι στίχοι της **Στήλης Α΄** ανήκουν σε πασίγνωστα νεοελληνικά ποιήματα. Στη **Στήλη Β΄** υπάρχουν τα ονόματα των ανθρώπων που τα δημιούργησαν. Μπορείς να βρεις ποιος στίχος γράφτηκε από κάθε ποιητή/τρια; Για κάθε σωστή απάντηση παίρνεις **δύο** πόντους. **(10 X 2= 20)**

Στήλη Α΄	Στήλη Β΄
1. Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη, να εύχεσαι να 'ναι μακρύς ο δρόμος...	α) Μανόλης Αναγνωστάκης
2. Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει· Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.	β) Γιάννης Ρίτσος
3. Της δικαιοσύνης ήλιε νοητέ και μυρσίνη συ δοξαστική μη παρακαλώ σας μη, λησμονάτε τη χώρα μου!	γ) Ντίνος Χριστιανόπουλος
4. Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν' αγωνίζεσαι για την ειρήνη και για το δίκιο.	δ) Κική Δημουλά
5. ..πώς τόσος πόνος τόση ζωή πήγαν στην άβυσσο για ένα πουκάμισο άδειανό για μίαν Έλενη.	ε) Κ.Π. Καβάφης
6. Βάσις, Φρουρά, Εξηκονταρχία Πρεβεζής. Την Κυριακή θ' ακούσουμε τη μπάντα.Επήρα ένα βιβλιάριο Τραπέζης, πρώτη κατάθεσις δραχμαί τριάντα.	στ) Γιώργος Σεφέρης
7. Αὐτὰ τὰ δέντρα δὲ βολεύονται μὲ λιγότερο οὐρανό, αὐτὲς οἱ πέτρες δὲ βολεύονται κάτου ἀπ' τὰ ξένα βήματα, αὐτὰ τὰ πρόσωπα δὲ βολεύονται παρὰ μόνο στὸν ἥλιο, αὐτὲς οἱ καρδιὲς δὲ βολεύονται παρὰ μόνο στὸ δίκιο.	ζ) Τάσος Λειβαδίτης
8. Σὰν πρόκες πρέπει νὰ καρφώνονται οἱ λέξεις. Νὰ μὴν τὶς παίρνει ὁ ἄνεμος.	η) Διονύσιος Σολωμός
9. Ὁ ἔρωτας, ὄνομα οὐσιαστικόν, πολὺ οὐσιαστικόν, ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, γένους οὔτε θηλυκοῦ, οὔτε ἀρσενικοῦ, γένους ἀνυπεράσπιστου. Πληθυντικὸς ἀριθμὸς οἱ ἀνυπεράσπιστοι ἔρωτες.	θ) Οδυσσεύς Ελύτης
10. Και τι δεν κάνατε για να με θάψετε όμως ξεχάσατε πώς ήμουν σπόρος.	ι) Κώστας Καρυωτάκης

2ο Μελοποιημένο ποίημα: Το ποίημα έχει τίτλο [«Μόνο γιατί μ' αγάπησες»](#) και το τραγουδάει η Ελευθερία Αρβανιτάκη. Μήπως ξέρεις ποιος/α το έγραψε;

Βοήθειες:

- α) Η ποιήτρια που το έγραψε υπήρξε μια από τις πρώτες φεμινίστριες στην Ελλάδα του μεσοπολέμου.
- β) Ερωτεύτηκε με πάθος έναν ομότεχνό της.
- γ) Πέθανε σε πολύ νεαρή ηλικία πιθανόν από φυματίωση.

2η Δραστηριότητα: Τι θυμάσαι από τα ποιήματα του σχολείου;

Τα ποιήματα που ακολουθούν υπάρχουν σε σχολικά βιβλία. Σίγουρα κάποια τα έχεις διδαχτεί. Για καθένα από αυτά σου δίνονται τρεις επιλογές για το ποιος/α το έγραψε. Διάλεξε μία κάθε φορά και αν είναι σωστή θα έχεις **δύο** πόντους. **(10 X 2 = 20)**

1. Στη **Β΄ Δημοτικού** στο παραμύθι της Ζωρζ Σαρρή, το *Γαϊτανάκι*, υπάρχουν οι σίχοι:

*Αν όλα τα παιδιά της Γης
πιάναν γερά τα χέρια
κορίτσια αγόρια στη σειρά
και στήνανε χορό
Ο κύκλος θα γινότανε
πολύ πολύ μεγάλος
κι ολόκληρη τη Γη μας
θ' αγκάλιαζε θαρρώ
Αν όλα τα παιδιά της Γης
φωνάζαν τους μεγάλους
κι αφήναν τα γραφεία τους
και μπαίναν στο χορό
Ο κύκλος θα γινότανε
ακόμα πιο μεγάλος
και δυο φορές τη Γη μας
θ' αγκάλιαζε θαρρώ*

Πιθανόν να τους τραγούδησες. Μήπως ξέρεις ποιος τους έγραψε;

- α) ο Οδυσσέας Ελύτης
- β) ο Γιάννης Ρίτσος
- γ) ο Νικηφόρος Βρεττάκος

2. Στην **Γ΄ Δημοτικού** διάβασες αυτούς τους στίχους και πιθανόν άκουσες τον Νίκο Ξυλούρη να τραγουδά:

Γεια σου χαρά σου Βενετιά

Πήρα τους δρόμους του νοτιά

Κι απ' το κατάρτι το ψηλό

Τον άνεμο παρακαλώ

Φύσα αεράκι, φύσα με

Μη χαμηλώνεις ίσαμε

Να δω γαλάζια εκκλησιά

Τσιρίγο και Μονεμβασιά

Φύσα αεράκι, φύσα με

Μη χαμηλώνεις ίσαμε

Να δω γαλάζια εκκλησιά

Τσιρίγο και Μονεμβασιά

Μήπως ξέρεις ποιος τους έγραψε;

α) ο Νίκος Γκάτσος

β) ο Κωστής Παλαμάς

γ) ο Γιώργος Σεφέρης

3. Στην **Στ΄ Δημοτικού** διάβασες ίσως για πρώτη φορά ένα ιδιαίτερο είδος ποιήματος, το **λίμερικ** (=ένα χιουμοριστικό πεντάστιχο με ομοιοκαταληξία που διηγείται μια σύντομη ιστορία και καταλήγει σε ένα ανέκδοτο). Μάλλον αυτό διάβασες:

Ήτανε μια κοπέλα στο Πεκίνο

που 'λεγε πάντα: «Δώσ' μου κι απ' εκείνο».

Και σαν της τα δώσαν όλα

έσκασε σαν πασαβιόλα

και την κλάψανε πολύ στο Πεκίνο.

Μήπως ξέρεις ποιος «σοβαρός» ποιητής έγραψε αυτό το λίμερικ (και πολλά άλλα):

α) ο Κωνσταντίνος Καβάφης

β) ο Γιώργος Σεφέρης

γ) ο Τίτος Πατρίκιος

3ο Μελοποιημένο ποίημα: Ο τίτλος του ποιήματος είναι [«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»](#) και το τραγουδάει η Μαρία Φαραντούρη. Ποιος έγραψε τους στίχους;

Βοήθειες:

α) Ήταν ο άνθρωπος που με το έργο θεμελίωσε το «ποιητικό τραγούδι», δηλαδή έγραψε ποίηση με σκοπό να μελοποιηθεί. Ωστόσο, δε θεωρείται στιχουργός αλλά ποιητής.

β) Στα ποιήματά του εντοπίζεται έντονα η επίδραση του υπερρεαλισμού.

γ) Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους πνευματικούς ανθρώπους του 20αι. και υπήρξε φίλος του Οδυσσέα Ελύτη, του Μάνου Χατζιδάκι και άλλων καλλιτεχνών.

4. Στην **Α΄ Γυμνασίου** διάβασες το ποίημα που έγραψε ένας σπουδαίος ποιητής με αφορμή την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων που αναβίωσαν το 1896 στην Αθήνα. Από την Ολυμπιάδα του Τόκιο, το 1952, καθιερώθηκε ως ο επίσημος **ύμνος των Αγώνων** και ακούγεται στην ελληνική γλώσσα σε κάθε Ολυμπιάδα. Η αρχή του είναι κάπως έτσι:

*Αρχαίο Πνεύμ' αθάνατον, αγνέ πατέρα
του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού,
κατέβα, φανερώσου κι άστραψ' εδώ πέρα
στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού.*

Μήπως ξέρεις ποιος το έγραψε;

α) ο Γεώργιος Δροσίνης

β) ο Κωστής Παλαμάς

γ) ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

5. Στη **Β΄ Γυμνασίου** διάβασες τη διάσημη **ωδή *Εἰς Σάμον*** γραμμένη από έναν Επτανήσιο ποιητή του οποίου το ποιητικό έργο διακρίνεται από ηρωική θεματολογία και υψηλό τόνο. Ίσως θυμάσαι την πρώτη στροφή:

*Όσοι το χάλκεον χέρι
βαρύ του φόβου αισθάνονται,
ζυγόν δουλείας ας έχωσι.
Θέλει αρετήν και τόλμην
η ελευθερία.*

Έγραψε...

α) ο Διονύσιος Σολωμός

β) ο Ανδρέας Κάλβος

γ) ο Λορέντζος Μαβίλης

6. Στην **Γ΄ Γυμνασίου** διδάχτηκες επίσης το **σονέτο** (=μικρό τραγούδι), μια ιδιαίτερη ποιητική φόρμα της παραδοσιακής ποίησης που αποτελείται από δεκατέσσερις ενδεκασύλλαβους στίχους χωρισμένους σε δύο τετράστιχα και δύο τρίστιχα.

Το σονέτο που ακολουθεί θεωρείται πρότυπο στο είδος του και γράφτηκε από έναν Επτανήσιο ποιητή, που υπήρξε θερμός υπερασπιστής της Δημοτικής γλώσσας σε μια εποχή που αυτή θεωρούνταν υποδεέστερη και χυδαία. Ήταν επίσης ένθερμος πατριώτης και συμμετείχε στην επανάσταση της Κρήτης (1896), στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 και στον 1^ο Βαλκανικό Πόλεμο το 1912, οπότε και σκοτώθηκε κοντά στα Γιάννενα. Σήμερα η προτομή του υπάρχει σε δημοφιλή στους νέους πλατεία της Αθήνας η οποία φέρει το όνομά του. Θυμάσαι μήπως το ποίημα;

Λήθη

*Καλότυχοι οι νεκροί που λησμονάνε
την πίκρια της ζωής. Όντας βυθίσει
ο ήλιος και το σούρουπο ακλουθήσει,
μην τους κλαις, ο καημός σου όσος και να 'ναι.*

*Τέτοιαν ώρα οι ψυχές διψούν και πάνε
στης λησμονιάς την κρουσταλλένια βρύση·
μα βούρκος το νεράκι θα μαυρίσει,
α στάξει γι' αυτές δάκρυ όθε αγαπάνε.*

*Κι αν πιουν θολό νερό ξαναθυμούνται,
διαβαίνοντας λιβάδια από ασφοδίλι·
πόνους παλιούς, που μέσα τους κοιμούνται.*

*Α δε μπορείς παρά να κλαις το δείλι,
τους ζωντανούς τα μάτια σου ας θρηνήσουν:
θέλουν - μα δε βολεί να λησμονήσουν.*

Ο ποιητής είναι ο:

- α)** ο Ιάκωβος Πολυλάς
- β)** ο Διονύσιος Σολωμός
- γ)** ο Λορέντζος Μαβίλης

7. Στην **Α΄ Λυκείου** διδάχτηκες αποσπάσματα από τον **Ερωτόκριτο**, ένα πολύστιχο αφηγηματικό ποίημα που εξιστορεί τις φάσεις που πέρασε η αγάπη δύο νέων, του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας, ώσπου

να καταλήξει στο αίσιο τέλος της, τον γάμο. Πρόκειται για το λαμπρότερο δημιούργημα της Κρητικής Λογοτεχνίας που τραγουδιέται έως και σήμερα. Θυμάσαι το απόσπασμα;

Ἦρθεν ἡ ὥρα κι ὁ καιρός κι ἡ μέρα ξημερώνει

να φανερώσει ὁ Ρώκριτος τὸ πρόσωπο που χώνει.

Εφάνη ολόχαρη ἡ αυγή και τὴ δροσοῦλα ρίχνει,

σημάδια τῆς ξεφάντωσης κείνη τὴν ὥρα δείχνει.

Χορτάρια εβγήκαν εἰς τὴ γῆ, τὰ δεντρουλάκια ἀνθίσα

κι ἀπὸ τσ' ἀγκάλες τ' οὐρανοῦ γλυκὺς βορρὰς εφύσα.

Τὰ περιγιάλια ἐλάμπασι κι ἡ θάλασσα ἐκοιμάτο,

γλυκὺς σκοπὸς εἰς τὰ δεντρά κι εἰς τὰ νερά ἐγκικάτο.

Ολόχαρη και λαμπυρή ἡ μέρα ξημερώνει,

εγέλαν ἡ ἀνατολή κι ἡ δύση καμαρώνει.

Τον «Ερωτόκριτο» ἔγραψε

α) ὁ Γεώργιος Χορτάτσης

β) ὁ Βιτσέντζος Κορνάρος

γ) ὁ Μπεργαδῆς

Μελοποιημένο απόσπασμα ἀπὸ τὸν «Ερωτόκριτο», και συγκεκριμένα, ἡ ἐνότητα «Ὁ ἀποχαιρετισμὸς και τὸ δαχτυλίδι» (μαθητικὴ δημιουργία)

8. Στὴ Β΄ Λυκείου ἐμάθεις κάποια ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ **Υπερρεαλισμοῦ**, τοῦ ευρωπαϊκοῦ κινήματος που ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Ευρώπη και ἐπηρέασε τὴν τέχνη στο σύνολό της -και φυσικά τὴν ποίηση- ἀπὸ τὸν μεσοπόλεμο και μετὰ. Διάβασες πιθανόν τὸ ποίημα ἐνὸς ἀπὸ τοὺς γνωστότερους Ἑλληνες υπερρεαλιστὲς ποιητὲς με τὸν ἐκτενὴ τίτλο:

ΝΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΣΠΑΝΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΦΕΝΤΕΡΙΚΟ ΓΚΑΡΘΙΑ ΛΟΡΚΑ ΣΤΙΣ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟΥ 1936 ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΑΝΤΑΚΙ ΤΟΥ ΚΑΜΙΝΟ ΝΤΕ ΛΑ ΦΟΥΕΝΤΕ. Εκεί ὁ ποιητὴς λέει:

Ἡ Τέχνη και ἡ ποίηση δὲν μας βοηθοῦν να ζήσουμε:

ἡ τέχνη και ἡ ποίησις μας βοηθοῦνε

να πεθάνουμε

περιφρόνησις ἀπόλυτη

αρμόζει

σ' ὅλους αυτοὺς τοὺς θόρυβους

τις ἐρευνες

τὰ σχόλια ἐπὶ σχολίων

που κάθε τόσο ξεφουρνίζουν
αργόσχολοι και ματαιόδοξοι γραφιάδες
γύρω από τις μυστηριώδικες κι αισχρές συνθήκες
της εκτελέσεως του κακορίζικου του Λόρκα
υπό των φασιστών
μα επί τέλους! πια ο καθείς γνωρίζει πως
από καιρό τώρα
-και προ παντός στα χρόνια τα δικά μας τα σακάτικα-
είθισται
να δολοφονούν τους ποιητάς.

Μήπως θυμάσαι το όνομα του ποιητή (που ήταν και διάσημος ζωγράφος!);

- α) Ανδρέας Εμπειρικός
- β) Γιώργος Σαραντάρης
- γ) Νίκος Εγγονόπουλος

9. Τώρα στη **Γ' Λυκείου** έχεις μελετήσει πολλά ποιήματα και έχεις ασκηθεί στη σύνθεση πολλών ερμηνευτικών σχολίων. Έχεις πιθανόν διαβάσει τα ποιήματα στα οποία εξετάστηκαν κάποιοι υποψήφιοι των Πανελλαδικών τα προηγούμενα χρόνια. Μήπως θυμάσαι αυτό από τον Σεπτέμβριο το 2020;

Μικροί Γαλαξίες

Πάνε κι έρχονται οί άνθρωποι πάνω στη γη.
Σταματάνε για λίγο, στέκονται ό ένας
άντίκρου στον άλλο, μιλοῦν μεταξύ τους.
Έπειτα φεύγουν, διασταυρώνονται, μοιάζουν
σαν πέτρες που βλέπονται.
Όμως, έσύ,
δὲ λόξεψες, βάδισες ἴσα, προχώρησες
μὲς ἀπὸ μένα, κάτω ἀπ' τὰ τόξα μου,
ὄπως κι ἐγώ: προχώρησα ἴσα, μὲς ἀπὸ σένα,
κάτω ἀπ' τὰ τόξα σου. Σταθήκαμε ό ένας μας
μέσα στον άλλο, σὰ νάχαμε φτάσει.
Βλέποντας πάνω μας δυὸ κόσμους σὲ πλήρη
λάμψη καὶ κίνηση, σαστίσαμε ἀκίνητοι
κάτω ἀπ' τὴ θεά τους –

Ήσουν νερό,

κατάκλυσες μέσα μου όλες τις στέρνες.

Ήσουν φως, διαμοιράστηκες. Όλες

οί φλέβες μου έγιναν άξαφνα ένα

δίχτυ που λάμπει: στα πόδια, στα χέρια,

στο στήθος, στο μέτωπο.

Τ' άστρα τὸ βλέπουνε, ὅτι:

δυὸ δισεκατομμύρια μικροὶ γαλαξίες καὶ πλέον

κατοικοῦμε τὴ γῆ.

Θυμάσαι μήπως και τον ποιητή; Είναι..

α) ο Νικηφόρος Βρεττάκος

β) η Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ

γ) ο Ντίνος Χριστιανόπουλος

10. Και για το τέλος αυτής της δραστηριότητας... ένα ακόμη ποίημα για την ποίηση. Μήπως ξέρεις ποιος έγραψε αυτό το ποίημα που εξετάστηκε στις Πανελλαδικές εξετάσεις τον Ιούνιο του 2020;

Σε βρίσκει η ποίηση

Εκεί που αναρωτιέσαι για πράγματα που πρώτη φορά αντικρίζεις [...]

για πράγματα σημαντικά που τα κατάλαβες αργότερα

για πράγματα που τα φοβήθηκαν κι απέφυγες ν'αναλάβεις

για πράγματα που τα προγραμματίσες και δεν σου βγήκαν

γι' άλλα που τα σχεδίασαν άλλοι και βγήκαν διαφορετικά

για πράγματα που σου έτυχαν χωρίς να τα περιμένεις

για πράγματα που μόνο τα ονειρεύτηκες

και κάποτε, μία στις χίλιες πραγματώθηκαν...

Εκεί απάνω σε βρίσκει η ποίηση.

Ποιος (εν ζωή!) ποιητής έγραψε το ποίημα...

α) ο Νίκος Γκάτσος

β) ο Τίτος Πατρίκιος

γ) ο Ντίνος Χριστιανόπουλος

4ο Μελοποιημένο ποίημα: Το ποίημα έχει τίτλο [«Εμβατήριο πένθιμο και κατακόρυφο»](#) και έχει μελοποιηθεί σε σύγχρονη ενορχήστρωση από το συγκρότημα «Μωρά στη φωτιά». Ξέρεις τον ποιητή;

Βοήθειες:

α) Σπούδασε νομικά και εργάστηκε ως ανώτερος δημόσιος υπάλληλος.

β) Συνέδεσε το όνομά του με μια πόλη της Ηπείρου παρόλο που έζησε εκεί μόνο για λίγους μήνες.

γ) Η ιδιαίτερη γραφή του επηρέασε πολλούς μεταγενέστερους δημιουργώντας μια ολόκληρη ποιητική τάση με το όνομά του.

3η Δραστηριότητα: Βρες τι λέει μετά...

Δίνονται χαρακτηριστικά αποσπάσματα από δέκα πολύ γνωστά ποιήματα. Μπορείς να βρεις ποιος στίχος/απόσπασμα ακολουθεί κάθε φορά; Έχεις τρεις επιλογές για να εντοπίσεις (ή να μαντέψεις..) τη σωστή. Για κάθε σωστή απάντηση παίρνεις **τρεις** πόντους (**10 X 3 = 30**)

1. Ο **Βασίλειος Διγενής Ακρίτης** είναι ο γνωστότερος από τους ήρωες των ακριτικών τραγουδιών και πρωταγωνιστής ενός έμμετρου αφηγηματικού έργου του 12ου αιώνα, το οποίο είναι γνωστό ως *Διγενής Ακρίτης* ή *Έπος του Διγενή Ακρίτη*. Είναι γραμμένο σε ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο στίχο και θεωρείται ότι σηματοδοτεί την αρχή της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Το απόσπασμα που περιγράφει τον θάνατο του Διγενή ξεκινά ως εξής:

“Ο Διγενής ψυχομαχεί κ’ ή γῆ τότε τρομάσσει.

Βροντᾶ κι’ ἀστράφτει ὁ οὐρανὸς καὶ σειέτ’ ὁ ἀπάνω κόσμος...

Ποιο είναι το δίστιχο που ακολουθεί;

α) *Σπίτι δὲν τὸν ἐσκέπαζε, σπήλιο δὲν τὸν ἐχώρει,*

τὰ ὄρη ἐδιασκέλιζε, βουνοῦ κορφές ἐπήδα...

β) *Τρίτη ἐγεννήθη ὁ Διγενὴς καὶ Τρίτη θὰ πεθάνη.*

Πιάνει καλεῖ τοὺς φίλους του κ’ ὄλους τοὺς ἀντρειωμένους...

γ) *Κι ὁ κάτω κόσμος ἄνοιξε καὶ τρίζουν τὰ θεμέλια,*

κ’ ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχιᾶ πῶς θὰ τότε σκεπάση...

2. Στο ποίημα *Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον*, ο Κωνσταντίνος Καβάφης γράφει:

Σαν ἔτοιμος ἀπὸ καιρὸ, σα θαρραλέος,

ἀποχαιρέτα τὴν, τὴν Ἀλεξάνδρεια που φεύγει.

Προ πάντων να μὴ γελασθεῖς, μὴν πεις πὼς ἦταν

ένα ὄνειρο, πὼς ἀπατήθηκεν ἡ ἀκοή σου·

Το επόμενο δίστιχο είναι:

α) *Πλησίασε σταθερά πρὸς τὸ παράθυρο,*

κι ἄκουσε με συγκίνησιν....

β) *Μάταιες ἐλπίδες τέτοιες μὴν καταδεχθεῖς.*

Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος...

- γ) Τα σχέδια της ζωής σου που βγήκαν όλα πλάνες,
μη ανοφέλετα θρηνήσεις.

3. Στο Μονόγραμμα του Οδυσσέα Ελύτη θα διαβάσεις:

Πουθενά δεν πάω, μ' ακούς
Ή κανείς ή κι δυο μαζί, μ' ακούς
Το λουλούδι αυτό της καταιγίδας και, μ' ακούς
Της αγάπης
Μια για πάντα το κόψαμε, μ' ακούς
Και δε γίνεται ν' ανθίσει αλλιώς, μ' ακούς

Η συνέχεια είναι:

- α) Δεν υπάρχει το χώμα, δεν υπάρχει ο αέρας
Που αγγίξαμε, ο ίδιος, μ' ακούς
- β) Ποιος μιλεί στα νερά και ποιος κλαίει – ακούς;
Ποιος γυρεύει τον άλλο, ποιος φωνάζει – ακούς;
- γ) Επειδή το αδοκίμαστο και το απ' αλλού φερμένο
Δεν τ' αντέχουν οι άνθρωποι κι είναι νωρίς, μ' ακούς..

4. Ο Κωστής Παλαμάς αρχίζει το ποίημα Πατρίδες έτσι:

Πατρίδες! Αέρας, γη, νερό, φωτιά! Στοιχεία
αχάλαστα, και αρχή και τέλος των πλασμάτων
σα θα περάσω στη γαλήνη των μνημάτων,
θα σας ξαναβρώ, πρώτη και στερνή ευτυχία!

Πώς συνεχίζει;

- α) Το χωματόπλαστο κορμί χώμα και κείνο
αέρας, γη, νερό, φωτιά θα ξαναγίνω....
- β) Από τη σάρκα τη λιωμένη, κι απ' των παθών τη θάλασσα πάντα θα βγαίνει
ήχου πνοή, παράπονο, σαν από λύρα.
- γ) Αέρας μέσα μου ο λαός των ονειράτων
στον αέρα θα πάει·

5. Ο Γιώργος Σεφέρης στο ποίημά του *Ένας γέροντας στην ακροποταμιά* γράφει:

*Δε θέλω τίποτε άλλο παρά να μιλήσω απλά, να μου δοθεί ετούτη η χάρη.
Γιατί και το τραγούδι το φορτώσαμε με τόσες μουσικές που σιγά σιγά βουλιάζει
και την τέχνη μας τη στολίσουμε τόσο πολύ που φαγώθηκε από τα μαλάματα το πρόσωπό της
κι είναι καιρός να πούμε τα λιγοστά μας λόγια γιατί η ψυχή μας αύριο κάνει πανιά.*

Η συνέχεια είναι:

α) *Κι όμως πρέπει να λογαριάσουμε κατά πού προχωρούμε...*

β) *Αν είναι ανθρώπινος ο πόνος δεν είμαστε άνθρωποι μόνο για να πονούμε..*

γ) *Κι ωστόσο μένει πάντα το ίδιο σώμα, το ίδιο στρώμα, και το ίδιο σημείο, ο ίδιος προσανατολισμός...*

5^ο Μελοποιημένο ποίημα: Το τραγούδι λέγεται [Του μικρού Βοριά](#) και εδώ θα το ακούσεις να το τραγουδάει ο Φοίβος... Δεληβοριάς. Μήπως ξέρεις ποιος ποιητής το έγραψε;

Βοήθειες:

α) Το επίθετο με το οποίο είναι πασίγνωστος δεν είναι το οικογενειακό του.

β) Ύμνησε στους στίχους του το ελληνικό φως, το Αιγαίο και τις παραδόσεις του τόπου.

γ) Έχει πάρει Νόμπελ.

6. Η γυναικεία ποιητική φωνή στη *Σονάτα του Σεληνόφωτος* του Γιάννη Ρίτσου απευθυνόμενη σε έναν νεαρό άνδρα λέει:

*Τό ξέρω πώς καθέννας μονάχος πορεύεται στόν έρωτα,
μονάχος στή δόξα καί στό θάνατο.
Τό ξέρω. Τό δοκίμασα. Δέν ώφελεϊ.*

Στη συνέχεια λέει:

α) *Όταν έχει φεγγάρι μεγαλώνουν οί σκιές μέσ στό σπίτι,*

άόρατα χέρια τραβούν τίς κουρτίνες

β) *Ά, φεύγεις; Καληνύχτα. Όχι, δέ θάρθω. Καληνύχτα.*

Έγώ θά βγῶ σέ λίγο. Εύχαριστώ.

γ) *Άφησέ με νάρθω μαζί σου.*

Τοῦτο τό σπίτι στοίχειωσε, μέ διώχνει.

7. Ο Νίκος Καββαδίας, ο πολυτραγουδισμένος ποιητής της θάλασσας και των μακρινών οριζόντων, στο ποίημά του *Mal du départ* (= Πόνος της φυγής), γράφει:

*Θά πάψω πιά γιά μακρινά ταξίδια νά μιλω
οί φίλοι θά νομίζουνε πως τά 'χω πιά ξεχάσει,*

κι ή μάνα μου, χαρούμενη, θα λέει σ' όποιο ρωτᾶ
«Ήταν μία λόξα νεανική, μα τώρα έχει περάσει...»

Συνεχίζει ως εξής:

- α)** Κι ἐγώ, σκυφτός σ' ένα γραφεῖο με χάρτες ναυτικούς, θα κάνω ἀθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία...
β) Μὰ ὁ ἑαυτός μου μία βραδιὰν ἐμπρός μου θα ὑψωθεῖ καὶ λόγο, ὡς ἕνας δικαστῆς στυγνός, θα μοῦ ζητήσει...
γ) Καὶ θα πεθάνω μία βραδιά, σὰν ὅλες τὶς βραδιές, χωρὶς νὰ σχίσω τὴ θολὴ γραμμὴ τῶν ὀριζόντων

8. Οἱ *Μοιραῖοι* στο ομότιπλο ποίημα τοῦ Κώστα Βάρναλη αναφωνοῦν «μες στην υπόγεια τὴν ταβέρνα»:

- Φταίει το ζαβό το ριζικό μας!
— Φταίει ο Θεός που μας μισεῖ!
— Φταίει το κεφάλι το κακό μας!

Ἡ συνέχεια στο ποίημα εἶναι:

- α)** Φταίει πρώτ' απ' ὅλα το κρασί!
β) Ποιός φταίει; ποιός φταίει;

Κανένα στόμα δεν το 'βρε και δεν το 'πε ακόμα.

- γ)** Σαν τα σκουλήκια, κάθε φτέρνα
ὅπου μας ἔβρει μας πατεί.

9. Ἡ Κική Δημουλά στο ποίημά της *Φωτογραφία 1948* γράφει:

Κρατῶ λουλούδι μάλλον.

Παράξενο.

Φαίνεται απ' τη ζωὴ μου

πέρασε κήπος κάποτε.

Στο ἄλλο χέρι

κρατῶ πέτρα.

Με χάρη και ἐπαρση.

Υπόνοια καμιά

ὅτι προειδοποιούμαι γι' αλλοιώσεις,

προγεύομαι ἄμυνες.

Πῶς συνεχίζει;

- α)** Φαίνεται απ' τη ζωὴ μου
πέρασε στόχος κάποτε.

Και προδιάθεση νίκης.

β) Φαίνεται απ' τη ζωή μου

πέρασε πίστη κάποτε.

γ) Φαίνεται απ' τη ζωή μου

πέρασε άγνοια κάποτε.

10. Η Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ σε ένα από τα τελευταία ποιήματά της με τίτλο *Ποιητικό Υστερόγραφο* γράφει:

*Τα ποιήματα δεν μπορούν πια
να 'ναι ωραία
αφού η αλήθεια έχει ασχημύνει.
Η πείρα είναι τώρα
το μόνο σώμα των ποιημάτων
κι όσο η πείρα πλουταίνει
τόσο το ποίημα τρέφεται και ίσως δυναμώσει.*

Η συνέχεια είναι:

α) Πονάν τα γόνατά μου

και την Ποίηση δεν μπορώ πια να προσκυνήσω,

μόνο τις έμπειρες πληγές μου

μπορώ να της χαρίσω.

β) Τα επίθετα μαράθηκαν

μόνο με τις φαντασιώσεις μου

μπορώ τώρα την Ποίηση να διανθίσω.

γ) Όμως πάντα θα την υπηρετώ

όσο βέβαια εκείνη με θέλει.

6ο Μελοποιημένο ποίημα: Το τραγούδι έχει τίτλο [Το μαχαίρι](#) και το τραγουδάει ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου. Ποιος το έγραψε;

Βοήθειες:

α) Το επάγγελμά του ήταν ναυτικός και συγκεκριμένα ασυρματιστής.

β) Το μεγαλύτερο μέρος της ποίησής του έχει μελοποιηθεί από τον συνθέτη Θάνο Μικρούτσικο.

γ) Πέθανε λίγο μετά τη συνταξιοδότησή του. Λέγεται ότι λίγο πριν πεθάνει είπε στην αδελφή του: «Αυτό που φοβόμουνά έγινε, πεθαίνω στη στεριά ενώ ήθελα να πεθάνω στη θάλασσα».

Άθροισε το σκορ σου! Πόσους πόντους συγκέντρωσες;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ BONUS!

Απαντώντας σωστά στις παρακάτω **τρεις** ερωτήσεις μπορείς να βελτιώσεις το σκορ σου (ή και να ξεπεράσεις το 100!). Μπορείς να μαντέψεις τον διάσημο **ξένο** ποιητή που περιγράφεται κάθε φορά;

1. Ήταν Άγγλος. Ήταν φιλέλληνας. Περιηγήθηκε στην Ελλάδα λίγο πριν και κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821 θαυμάζοντας τα απομεινάρια του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και ενισχύοντας με κάθε μέσο τον αγώνα για απελευθέρωση. Διάσημο έργο του είναι *Το Προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ*. Πέθανε το 1824 στο Μεσολόγγι. Ήταν και λόρδος. Ποιος ήταν; **(3 πόντοι)**
2. Ήταν Ισπανός. Εκτός από ποιήματα έγραψε και θεατρικά έργα. Δολοφονήθηκε κατά το ξέσπασμα του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου από αγνώστους και το σώμα του ρίχτηκε σε ανώνυμο τάφο. Τα πιο διάσημα παγκοσμίως έργα του είναι ο *Ματωμένος γάμος*, η *Γέρμα* και *Το Σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα*, τραγωδίες με θέμα την κοινωνική καταπίεση. **(3 πόντοι)**
3. Ήταν Τούρκος. Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη και πάντα έτρεφε βαθιά αγάπη για την Ελλάδα, ενώ ήταν ένθερμος υποστηρικτής της αλληλεγγύης και συναδέλφωσης των δύο λαών. Διώχθηκε από τη χώρα του λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων και έζησε στη Μόσχα. Το έργο του μεταφράστηκε στα ελληνικά από τον Γιάννη Ρίτσο και μελοποιήθηκε. Οι πιο διάσημοι στην Ελλάδα στίχοι του προέρχονται από το ποίημά του *Η πιο όμορφη θάλασσα* και λένε:

*Η πιο όμορφη θάλασσα
είναι αυτή που δεν έχουμε ακόμα ταξιδέψει.*

*Τα πιο όμορφα παιδιά
δεν έχουν μεγαλώσει ακόμα.*

*Τις πιο όμορφες μέρες μας
δεν τις έχουμε ζήσει ακόμα.*

(4 πόντοι)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αφού αθροίσεις το σύνολο της «βαθμολογίας» σου, δες σε ποια κατηγορία εμπίπτεις και διάβασε ένα σύντομο (καλοπροαίρετο) σχόλιο από εμάς...

A': 100 - 110 πόντοι - Συγχαρητήρια!

Χαιρόμαστε πολύ που σε γνωρίζουμε, συνάδελφε! Λογικά είσαι ήδη φιλόλογος! Αν όχι, μήπως θα ήθελες να γίνεις ένας από εμάς; Είναι προφανές ότι γνωρίζεις σε βάθος τα διασημότερα δείγματα της νεοελληνικής ποίησης, παρακολουθούσες με επιμέλεια το μάθημα της Λογοτεχνίας από την Α' Δημοτικού και έχεις ήδη αρχίσει να μελετάς ευρωπαϊκή και παγκόσμια ποίηση. Ο ποιητικός λόγος σε συγκινεί και η ικανότητά σου να θαυμάσαι τα ποιήματα που διάβασες είναι αξιομνημόνευτη! Ίσως χρησιμοποιείς στίχους στην καθημερινή σου επικοινωνία με τους άλλους και μάλλον... γράφεις και εσύ ποιήματα. Μήπως θα ήθελες να μας απαγγείλεις κάτι δικό σου;

B': 75 - 99 πόντοι - Εξαιρετικά!

Μπράβο σου! Το σκορ σου είναι πολύ υψηλό! (το ξέρεις κι εσύ ότι τα πήγες θαυμάσια, έτσι δεν είναι;) Η νεοελληνική ποίηση σου είναι ευγνώμων που τη γνωρίζεις τόσο καλά. Μπορεί κάποιες λεπτομέρειες να σου διαφεύγουν, αλλά η ουσία παραμένει: ήσουν και είσαι επιμελής στη Λογοτεχνία, έχεις πολλές γνώσεις για

πρόσωπα και έργα, μπορείς να εμβαθύνεις στην ποιητική γραφή, εκτιμάς μάλλον και τη μελοποιημένη ποίηση. Σου ευχόμαστε να συνεχίσεις να αγαπάς τον ποιητικό λόγο, να απολαμβάνεις τα σπουδαία δείγματά του και ξέρεις κάτι... όσο μεγαλώνεις, τόσο περισσότερο και καλύτερα θα τον κατανοείς και θα αισθάνεσαι ότι εκφράζει αυτό που νιώθεις. Έχεις την αγάπη μας!

Γ': 50 - 74 πόντοι - Είσαι σε καλό δρόμο!

Ναι, οι επιδόσεις σου σήμερα δε σε ενθουσίασαν. Όμως, μην είσαι αυστηρός/ ή με τον εαυτό σου. Εύκολα μπερδεύουν τόσα ονόματα και ποιητικά σχήματα... Στο κάτω κάτω δεν είσαι και ειδικός! Γνωρίζεις αρκετά για την νεοελληνική ποίηση και, αν θέλεις, μπορείς εύκολα να μάθεις περισσότερα. Προς το παρόν, συντάσσεις με επιμέλεια ερμηνευτικά σχόλια, θυμάσαι να διακρίνεις τις «ποιητικές φωνές» από τους ποιητές, εντοπίζεις με ευκολία τους δείκτες στα ποιήματα και ... κάποια από αυτά σου αρέσουν κιόλας. Καθόλου λίγο για αρχή. Να θυμάσαι αυτό που διάβασες στο πρώτο σημερινό ποίημα: η ποίηση είναι μια πόρτα ανοιχτή (και σε περιμένει, θα λέγαμε εμείς).

Δ': 0 - 49 πόντοι - Τι τραβάς κι εσύ σήμερα...

Φίλε/φίλη μας, μάλλον η ποίηση σε κάνει να... ανεβάζεις πίεση! Τίποτα μεμπτό σε αυτό. Αποφάσισες από νωρίς ότι αυτή η ανθρώπινη δραστηριότητα σε αφορά λίγο ή καθόλου, ωστόσο την ανέχεσαι στωικά και... εντάξει, τα βασικά τα ξέρεις! Μπορεί να φταίμε κι εμείς, οι δάσκαλοι - φιλόλογοι, που δεν καταφέραμε να σε κάνουμε να τη δεις με άλλο (θετικότερο) μάτι. Σε κάθε περίπτωση, έχεις απεριόριστες δυνατότητες να τη γνωρίσεις καλύτερα στο μέλλον, όποτε εσύ το θελήσεις. Να θυμάσαι: για κάθε άνθρωπο υπάρχει ένα (τουλάχιστον) ποίημα που διαβάζοντάς το αισθάνεται ότι είναι... σαν να γράφτηκε γι' αυτόν. Αξίζει να διαβάσεις μερικά μέχρι να το βρεις! Εκτός των άλλων, θα εντυπωσιάσεις τις παρέες σου με τις γνώσεις σου!

*** Και μια (προαιρετική) δραστηριότητα για το τέλος. Θα ήθελες να μας πεις ποιος στίχος από όσους διάβασες σήμερα ή άκουσες**

α) σου άρεσε περισσότερο;

β) σε εκφράζει περισσότερο;

γ) σε φοβίζει/σε απωθεί;

και γιατί;

Για την ποίηση είπαν:

- Ο Αυστριακός ψυχίατρος, θεμελιωτής της ψυχανάλυσης, **Ζίγκμουντ Φρόυντ**: «Όπου και αν με πήγαν οι θεωρίες μου, βρήκα ότι ένας ποιητής ήδη είχε πάει εκεί».
- ενώ ο διάσημος Καναδός τραγουδοποιός **Leonard Cohen**: «Η ποίηση είναι απλώς η απόδειξη ότι υπάρχει ζωή. Αν η ζωή σου καίγεται καλά, η ποίηση είναι απλώς η στάχτη».

Σας ευχαριστούμε πολύ!

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΙΚΟΥ: Ευθύμιος Γάτσος (ΠΕ02) - Αθανασία Τιμπλαλέξη (ΠΕ02)

Ημέρα Ποίησης - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΟΙΗΤΕΣ ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ (30 πόντοι)

- 1° (Σπασμένο Καράβι): Γιάννης Σκαρίμπας
2° (Μόνο γιατί μ' αγάπησες): Μαρία Πολυδούρη
3° (Ο εφιάλτης της Περσεφόνης): Νίκος Γκάτσος
4° (Εμβατήριο πένθιμο και κατακόρυφο): Κώστας Καρυωτάκης
5° (Του μικρού Βοριά): Οδυσσέας Ελύτης
6° (Το μαχαίρι): Νίκος Καββαδίας

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ- Σίγουρα τα ξέρεις (ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ) (20 πόντοι)

1→ ε	6→ ι
2→ η	7→ β
3→ θ	8→ α
4→ ζ	9→ δ
5→ στ	10→ γ

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ- Τι θυμάσαι από τα ποιήματα του σχολείου; (20 πόντοι)

1. β) ο Γιάννης Ρίτσος
2. α) ο Νίκος Γκάτσος
3. β) ο Γιώργος Σεφέρης
4. β) ο Κωστής Παλαμάς
5. β) ο Ανδρέας Κάλβος
6. γ) ο Λορέντζος Μαβίλης
7. β) ο Βιτσέντζος Κορνάρος
8. γ) ο Νίκος Εγγονόπουλος
9. α) ο Νικηφόρος Βρεττάκος
10. β) ο Τίτος Πατρίκιος

3^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Βρες τι λέει μετά... (30 πόντοι)

1. **γ)** Κι ό κάτω κόσμος άνοιξε και τρίζουν τά θεμέλια,
κ' ή πλάκα τόν άνατριχιᾶ πῶς θα τότε σκεπάση...
2. **β)** Μάταιες ελπίδες τέτοιες μην καταδεχθείς.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος...
3. **α)** Δεν υπάρχει το χώμα, δεν υπάρχει ο αέρας
Που αγγίξαμε, ο ίδιος, μ' ακούς
4. **γ)** Αέρας μέσα μου ο λαός των ονειράτων
στον αέρα θα πάει·
5. **β)** Αν είναι ανθρώπινος ο πόνος δεν είμαστε άνθρωποι μόνο για να πονούμε..
6. **γ)** Άφησέ με νάρθω μαζί σου.
Τοῦτο τό σπίπι στοίχειωσε, μέ διώχνει.
7. **β)** Μά ό έαυτός μου μία βραδιάν έμπρός μου θα ύψωθει και λόγο, ως ένας δικαστής στυγνός, θα μου
ζητήσει...
8. **α)** Φταίει πρώτ' απ' όλα το κρασί!
9. **γ)** Φαίνεται' απ' τη ζωή μου
πέρασε άγνοια κάποτε.
10. **α)** Πονάν τα γόνατά μου
και την Ποίηση δεν μπορώ πια να προσκυνήσω,
μόνο τις έμπειρες πληγές μου
μπορώ να της χαρίσω.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Bonus (Σύνολο: 10 πόντοι)

1. Λόρδος Βύρων (3 πόντοι)
2. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα (3 πόντοι)
3. Ναζίμ Χικμέτ (4 πόντοι)